

Kõigi maade proletaarlased, ühinege!

NOORTE HÄÄL

EBSTIMAA LENINLIKU KOMMUNISTLIKU NOORSOO ÜHINGU RESKROMITEE
JA TALLINNA LINNAKOMITEE HÄALEKANDJA

Nr. 264 (1085) — VI aastakäik Teisipäeval, 11. novembril 1947. a.

Hind 20 kop.

Leevaku ehitajate innustav eeskuju

5. novembril süttisid Leevakul tule...

Leevaku — Võrumaa kommunistlike noorte ja noorte töö- ja võitlustander on meie stalinliku ajastu kasvava sugupõlve uue tõssoosuhutuse sümboliks, näiteks sellest, et töö on orjastavast, peremehe juures igapäevase üllapidamise hankimise vahendist saanud au- ja kuulsuse asjaks.

Leevakul ilmesed selgemini need suured muudatused, mis meie noorsoo teadvuses on toimunud mõne nööukoguliku aasta jooksul. Leevakul ei töötatud isikliku kasusaamise eesmärgil, vaid seepärast, et mõisteti sotsialistliku kodumaa taastamise ülesande suurt, selle vajalikkust.

Leevaku — see on Võrumaa kõigi valdade kommunistlike noorte ja noorte töö — ning võitlussõpruse sümbol. Siia tulid Võpsu kalurite pojad ja tütreid, keskmise lapsed ja eelseisvaid kandidaate, kuldakurjused sipelnud rentnike ja maataameste lapsed. Neid tuli kõrge Haanja Munamäe jalalt, Läti vennasvabariigi ja Pihkva oblasti rajalt. Nendega liitusid tulevased tehniliste kultuuride kasvatajad Antslast, aednikud Rāpina ja agronomid Võrmelast. Oma töömehe kätte maanorost ehitajatele sirutasid Rāpina paberivabrik noortööliste ning Võru käsitöe noored. Naabermaakonna noori ehitajaid teotasid oma tööga valgamaalased...

Oli ilm päikesepaisteline või vihmase, tuli töötada Võhandu jahedais voogudes või elektrijaama tellinguil, langetada metsas põliseid laanehigilasi või püstitada kõrgepingeliini sihvakaid poste, tuli kohale paigutada sarikaid või valmistada temendisegu — kõigi tööde juures ilmselt võrattu tööpaatos. Ja kui tuli puudus päevadest, siis võeti appi gaasialaternad ning jätkati tööd ka öösel...

Kui Võrumaa kommunistlikud noored olid Leevaku hüdroelektrijaama ehitustöödele initsiaatoriks, nende tegelikeks läbiviijaks, siis ei jäänud kommunistlikud noored üksinda oma suurirutuse teostamisel. Nende poolt teostatud määratu suure organisatsioonilise töö ja isikliku innustava eeskuju tagajärjel kogusid nende ümber sajad noored, kellest ühises töös Leevakul karjastunud astus ligi 60 kommunistlike noorte ridadesse.

Leevaku — see on noore sugupõlve karastus kool. Siin kujunesid ja kasvavad noored mõne päeva ja nädalaga rohkem kui varem aastate jooksul. Siirdunud tagasi kodudesse, vaudatakse maailmale juba hoopis avarama, selgema pilguga, mõistetakse oma osatähtsust uue kommunistliku ühiskonna rajamisel, ollakse veendunud ühistöö kõikevõitvas ja kõiki takistusi ületavas jõus.

Ent Leevaku — selle tähtsus ei piirdu ainult Võrumaaga, selle tähtsus ületab kaugelt maakonna piiri. Leevaku hüdroelektrijaama ehitamine on helgeks eeskujuks kogu vabariigi kommunistlikele noortele, kogu maa tõusvale sugupõlvele. Noortest ehitajatest Võhandu jõe kaldal said innustust Viljandimaa Rimmu valla noored, kes muutsid kohaliku veski hüdroelektrijaamaks. Otseseks vast-

tukajaks Leevakule oli Virumaa noorte asumine Varangu hüdroelektrijaama ehitustöödele, Tudulinna noorte abi Särjetõkke hüdroelektrijaama ehitamiseks. Innustatuna töösangaruse eepoost Võhandu kaldal hakkasid kiiremini ja vilkamini liikuma noorte kätel Tallinna, Tartu ja teiste vabariigi linnade ehitusobjektidel, taastatavas Kreenholmis ja põlvkivibasseini uusehituste ning kaevanduste rajamisel...

Seepärast tervitab ja õnnitlebki kogu meie vabariigi noorsugu Võrumaa noorte töövõitu, nähes selles endale innustavat eeskjuu, uutele töövõitudele ergutajat. „Töötada nõnda nagu Leevakul!“ on kujunenud paljutuhandelise noortööliste armee loosungiks kõigil vabariigi ehitustel.

Leevaku kogemused näitavad, et kommunistlikud noored on kujunenud vabariigi selleks organisatsiooniliseks jõuks, kes suudab lahendada selliseid suuri ülesandeid, nagu seda oli Leevaku hüdroelektrijaama ehitamine. Kui kohaliku ühistu juhatus ei suutnud kahe aasta jooksul organiseerida ehitustööd, siis kommunistlikud noored, koondate enda ümber laiad maanorostoolu, teostasid ehitustööd nelja kuuga, kusjuures neil tuli kanda oma õul ehitustööde läbiviimise kõrval ka selle organisatsioonilise ja majandusliku kindlustamise pearakust. Seejuures saavutasid noored täieliku võidu ka bürokraatliku suhtumise üle üksikute nookogude organisatsioonide ja asutiste töötajate poolt, likvideerisid agasugused klassivahelaste otseised saboteerimiskatsed.

Kogu meie vabariigis leidub veel kohti, kus esineb saatmatust, operatiivsuse puudumist. Nii neis kohtades kui ka kõikjal mujal võib initsiatiivi ja algatuse haaramine kommunistlike noorte organisatsioonide poolt, nende poolt organiseeritav ühistöö oma kõikevõitva jõuga saavutada lühikes ajaga eesmärgi. Seda võimaldab kommunistlike noorte organisatsioonide ridade ja autoriteedi pidev ja järjest suurenev kasv. Jõudu jätkub selleks kõikjal, laide noortehulka kaasatõmbamiseks on vaja muuta ainult töö huvitavaks, selle eesmärk noortele teha arusaadavaks, unustamata organisatsioonilist kindlustamist. Ja et noorte laiad massid järgnevad siis kommunistlike noorte kutsule, seda näitavad Leevaku kogemused.

Vabariigi kommunistlikud noored ja noored! Üleilidulise Leninliku Kommunistliku Noorsooühingu nimelise Leevaku hüdroelektrijaama noored ehitajad kutsuvad teid asuma ühistöö korras kõikjal tellinguile, võtma endile taastamis- ja ehitusobjekte. Varemeks rahvamajad ja koolihooned, spordiehitused ja kinohooned ootavad teie taastavaid käsi. Teie oma kultuurilise tegevuse avardamise huvid, järjest massilisemaks muutuv hehakuurilikumine nõuab uusi hooned noorte kultuurimajadeks ja pioneeripaleedeks, uusi staadione, ujulaid, kauneid kultuuri- ja puhkeparke... Tuhanded talutared, rahvamajad ja koolid ootavad teilt elektrivalgust... Teie töökaid käsivarsi oodatakse kõikjal, kõigis linnades ja valdades...

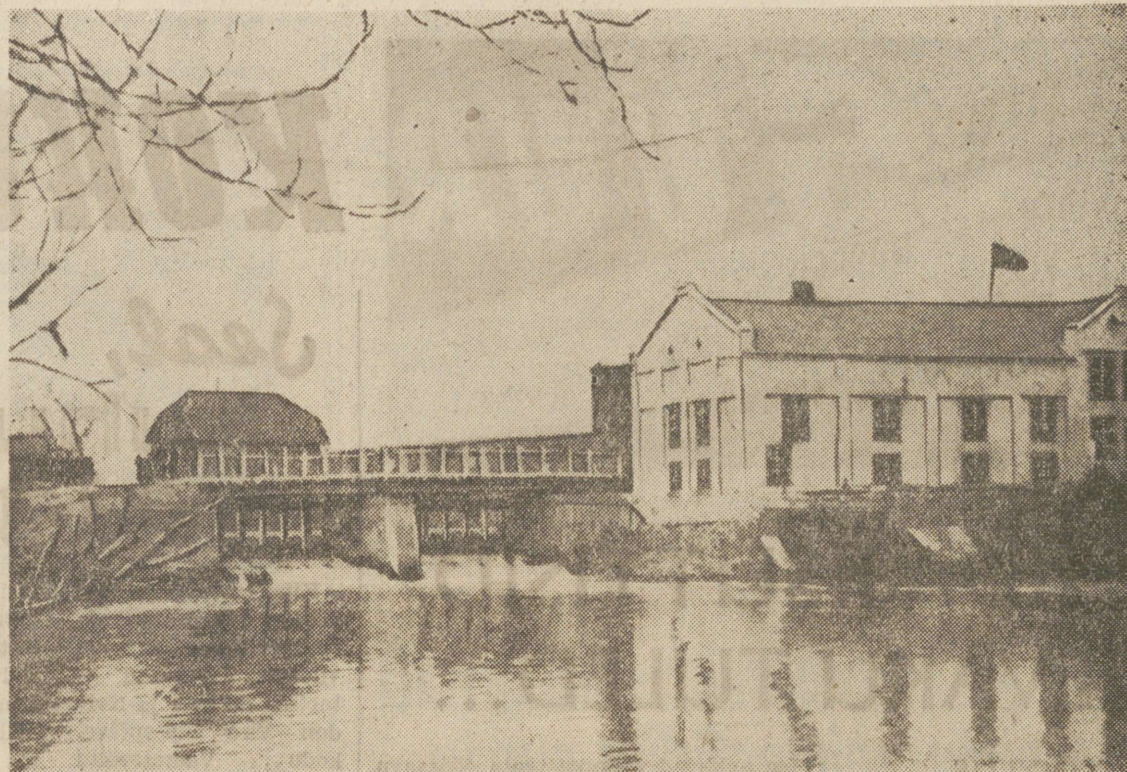
Õnnitlusi Oktoobrirevolutsiooni 30. aastapäeva puhul

Õnnitlustelegrammid J. V. STALINI nimele

Suure Sotsialistliku Oktoobrirevolutsiooni 30. aastapäeva puhul saabusid õnnitlustelegrammid NSV Liidu Ministrite Nõukogu esimehe generallissimus Jossif Vissarionovitš Stalini nimele Bosnia ja Hertsegoviina valitsuse esimehelt Rodoljub Tšolakovitšilt, Norra peaministrilt Einar Gerhardsenilt, Albaania Rahvavabariigi Ministrite Nõukogu esimehelt kindralpolkovnik Enver Hodžalt, Itaalia Ministrite Nõukogu esimehelt de Gasperiilt, Siiani peaministrilt eruaadmiral T. Tamrong Navasavatilt, India peaministrilt Djavaharlal Nehrult, Soome vabariigi presidendilt J. K. Paasikivilt, Uus-Meremaa peaministrilt P. Fraserilt, Luksemburgi peaministrilt Pierre Duponilt, Rumeenia peaministrilt Petru Grozalt, Serbia Rahvavabariigi valitsuse esimehelt B. Neškovičilt ja Kroatia Rahvavabariigi Ministrite Nõukogu esimehelt dr. Vladimir Bakaritšilt.

Õnnitlustelegrammid N. M. Šverniki nimele

Suure Sotsialistliku Oktoobrirevolutsiooni 30. aastapäeva puhul saabusid õnnitlustelegrammid NSV Liidu Ülemnõukogu Presiidiumi esimehe N. M. Šverniki nimele Tšehhoslovakkia presidendilt dr. Edvard Benešilt, Prantsuse vabariigi presidendilt Vincent Auriolilt, Hiina rahvusliku valitsuse presidendilt Tsiang Tšung-tšeniilt, Egiptuse kuningalt Farukilt, Afganistani kuningalt Mohammed Zahirilt, Luksemburgi suurhertsoginnalt Charlottelt, Islandi vabariigi presidendilt Sven Björnsonilt, Süüria vabariigi presidendilt Sukrin Kuatilt, Itaalia vabariigi presidendilt Enrico de Nicolalt, Jugoslaavia Föderatiivse Rahvavabariigi Rahvaskupština Presiidiumi esimehelt dr. Ivan Ribarilt, Bulgaaria Rahvavabariigi ajutiselt presidendilt Vasil Kolarovilt, Rumeenia kuningalt Mihai I-lt, Soome vabariigi presidendilt J. K. Paasikivilt, Taani kuningalt Frederikilt, Belgia prints-regendilt Charles'ilt, Mehhiko Ühendriikide presidendilt Miguel Alemanniilt, Hollandi regendilt Julianalt, Šveitsi konföderatsiooni presidendilt Philipp Etterilt, Argentiina presidendilt Juan Peronilt, Albaania Rahvavabariigi Rahvakogu Presiidiumi esimehelt dr. Omer Nisamilt, Kuuba vabariigi presidendilt Ramon Grau San Martinilt ja Makedoonia Rahvavabariigi Rahvakogu Presiidiumilt.

Võrumaa noorte töösangaruse tulemus, nende poolt taastatud üleilidulise Leninliku Kommunistliku Noorsooühingu nimeline Leevaku hüdroelektrijaam A. Vare foto

EK(b)P KK sekretärile sm. N. Karotammele ELKNÜ KK sekretärile sm. A. Merele

Täna, 5. novembril 1947. a. lasti käiku Võrumaa kommunistlike noorte ja noorte poolt ehitatud ELKNU-nimeline Leevaku elektrijaam. Võrumaa noortel on rõõm teatada, et oleme täitnud endile võetud kohustuse, Leevaku hüdroelektrijaama üles ehitada Suure Sotsialistliku Oktoobrirevolutsiooni 30. aastapäevaks.

Kui fašistlikud röövlid Saksamaalt ja nende sabarakud „omakaitse“ tegelased, 1944. a. suvel paanikas Nõukogude Armee osavate löökide all taganesid, hävitasid nad ENSV-s palju tehaseid ja käitis, hooned ja sildu, nende hulgas ka Leevaku elektrijaama ja üle Võhandu jõe viiva silla. Nad tahtsid hävitada kõike, mida Nõukogude inimesed olid ehitanud. Nad lootsid, et meie maa ägab kaua sõjajälgede all ning alles aastakümnete pärast suudetakse kaotada rusud, varem ja vingu hõõguvad tukid. Na ei arvestanud meie Nõukogude inimeste suurt armastust oma kodumaa vastu, tänutunnet Nõukogude valitsuse ja partei vastu ning sellest tulenevat jõudu kodumaa taastamisel. Leevaku elektrijaama ehitamine pidi toimuma uue stalinliku viisaastaku jooksul. Kui mõeldud suvel juulikuus Leevakul alustati koristus, ja ehitustööd, avaldas ELKNU Laheda valla Vardja külanõukogu algorganisatsioon kõigile Võrumaa kommunistlikele noortele ja noortele üleskutsu aidata kaasa Leevaku elektrijaama ehitustöödel elektrijaama täieliku valmimiseni. Üleskutsu leidis Võrumaa noorte hulgas laialdast vastukõla. Kõigist valdades saabus Leevakule töönnust haaratud kommunistlike noori ja noori. Ning üheaegselt rakenduti rusude ja prahi koristamisele, palgiarvetamisele, ehitusmaterjali kohaletoimetamisele jne. Päevast päeva viibis töö kümneid ja sadu kommunistlike noori ja noori, kes lubasid Leevaku hüdroelektrijaama valmis ehitada Suure Sotsialistliku Oktoobrirevolutsiooni 30. aastapäevaks. Üldse töötasid kommunistlikud noored Leevaku hüdroelektrijaamas 1290 tööpäeva 12900 töötunniga ja organiseerimata noored 1310 tööpäeva. Suurema töötundide arvu on andnud Rāpina vald, kus kommunistlikud noored olid ehitustöödel 4040 töötundi ja noored 5024 töötundi. Mooste vald — kommunistlikud noored 1916 töötundi ja noored 224 töötundi. Verioral töötati üldse 1168 tundi, neist kommunistlike noorte poolt 940 ja noorte poolt 248 tundi. Loetletud valdades saavad edaspidi Leevakult elektrivalgust. Ent ka Leevakult kaugel, mal asetsevate valdade osatähtsus pole ehitustööde läbiviimisel sugugi väike. Leevaku elekter ei küüni Lahedani, omelt olid sealsed noored esimesed tööle tulema ja kogu ehitustööd kestel töötasid Laheda kommunistlikud noored 1096 tundi ja noored 792 tundi, kokku 1888 tundi. Elavalt võtsid Leevaku ehitustöödest osa ka meie valla noored, andes nelja kuu jooksul 1464 töötundi. Antsla vald asub Leevakult ligi 100 km kaugusel, kuid ka sealt saabus kommunistlike noori ja noori kaugele Võhandu kaldale, töötades siin ennast-salgavalt nii saekaatrel kui ka sepikojas, muldvallide ehitamisel ja müüritöödel. Antsla noored andsid Leevaku taastamisel 1323 töötundi. Ent mitte üks Võrumaa noored ei töötanud vabatahtlikult Leevakul. Meile tulid appi Valgamaa noored, keda samuti innus-

tas tööle soov kiiremini taastada oma kodumaa. Valgamaa noored on Leevakul töötanud 832 töötundi.

Töö Leevakul ei oma üksnes suurt majanduslikku tähtsust, vaid on tähtis ka poliitilise üritusena. Leevakule kogunesid noored esmakordselt Eesti Nõukogude Sotsialistlikust Vabariigist laulatuslikumale kollektiivsele tööle ja osutus, et nad võivad võita ühiselt suuri raskusi ning saavutada väga laiapiirilisi võite. Ühises töös kasvavad noored poliitiliselt, teadlikeks Nõukogude kodanikeks, mida juba seegi näitab, et seoses Leevaku töödega, võeti vastu ligi 60 noort kommunistlikku noorsooühingusse. Leevaku ehitustööde pingelises hoos on esile kerkinud rida noori töösangareid, kes väsimatult oma teadmised, oskused ja jõu on rakendanud selleks, et Leevaku tõuseks kiiremini varemest ja saadaks koolimajadesse, Nõukogude asutustesse ja talutaredesse valgust, pandaks käima veskid, saeveskid ja teised käitsed. Nende hulgas tuleb esimestena mainida kommunistlike noori: Viktor Kaarnat, Paul Haavaksa, Andres Hannat ja Ivan Saitskovit.

Võrumaa kommunistlikud noored ja noored on teinud nelja kuu jooksul tohutu töö, kuid es seisab veel uusi ülesandeid ja täna, Leevaku avamispäeval, tõotame edaspidigi sama kohusetruult ja väsimatult töötada. Täna võtame endile uued kohustused Leevaku töörindel.

Töötame 1947. a. 31. det. valmis ehitada Leevaku Rāpina kõrgepingeliini ja kõik elektrijaamaga seoses olevad tööd täiesti lõpetada ENSV 8. aastapäevaks, 21. juuliks 1948. a. Meie, Võrumaa noored, anname kindla sõna loetletud lubaduste õigeaegseks täitmiseks. Meid innustab armastus kodumaa, Nõukogude valitsuse, bolševike partei vastu. Igati meid on õnnelik, kui ta suudab kodumaale anda võimalikult palju oma noorusjõust ja oskusest. Oleme oma palavalt armastatud Nõukogude kodumaa pojad ja tütreid ja meie süda kuulub täielikult Nõukogude riigi ja bolševike partei juhlile seltsimees Stalinile.

Elagu suur bolševike partei, Lenini-Stalini partei, võitluses karastatud Nõukogude rahva avangard, meie võitluse innustaja ja organiseerija!

Olgu tervitatud Suure Sotsialistliku Oktoobrirevolutsiooni 30. aastapäev!

Elagu meie suur juht ja õpetaja, noorte parim sõber, seltsimees Stalin!

EK(b)P Võrumaa Komitee sekretär A. TONISSOO
Võrumaa täitevkomitee esimees A. MUSTAL
ELKNU Võrumaa Komitee sekr. PARTELPOEG
Põllumajanduslike Ühistute Maakondliku Liidu
Organiseerimisbüroo esimees A. ADASON
EK(b)P Rāpina vallakomitee sekretär O. HAUGAS
Rāpina valla täitevkomitee esimees U. KAARE
Leevaku Põllumajandusühistu esimees URDSOON
Trusti „Maalekter“ peainsener A. HANSEN
Leevaku elektrijaama esindlik tööline
kommunistlik noor U. KAARNA

AGITAATORID ALUSTASID TÖÖD

Juba praegu on Põidel rida tublisid agitaatoreid Nõukogude aktiivi hulgas rakendunud agitatsioonitöösse valla talurahva hulgas.

Nagu mõeldud aastalgi võib siin parimatena mainida varumisagenti Nikolai Tarti, uusmaasaajat Nõukogude Armee demobiliseeritud Aleksander Seppa Keskvare külast, väike-talunikku Aleksander Riivalja Kiudu külast jt. Mainitud seltsimehed selgitavad talupidajatele Nõukogude Liidu Konstitutsiooni, tuues samas võrdpilte kodanlike maade konstitutsioonidest, mis on koostatud ainult kapitalistide

huvidele vastavalt. Nad kõnelevad talupidajatega rahvusvahelisest olukor-rast, tuues esile Nõukogude Liidu määratu sihikindluse võitluses rahupüüdluse eest imperialistlike sõjaoh-tajate vastu.

Valimiste määrustikku õppimas
Undla vallas on oma töö kohanda-nud valimiste ettevalmistustele agi-tatsioonipunktid Kadrina ja Neeruti rahvamajas, Udriku Isamaasõja In-valiidide Kodu, Pakito-Sorgi küla-nõukogus. Uus agitatsioonipunkt ava-takse lähemal päeval Põima koolima-jas, mille sisustamine inventari ja va-limiseelsete materjalidega on lõpeta-misel.

Valla üle 100-liikmeline agitaatori-tepere asus nüüd omandama põhja-likke teadmisi Eesti NSV kohalike töörahva saadikute Nõukogude vali-miste määrustikust ja ENSV Konsti-tutsioonist.

E. KUUS

E. KIIPUS

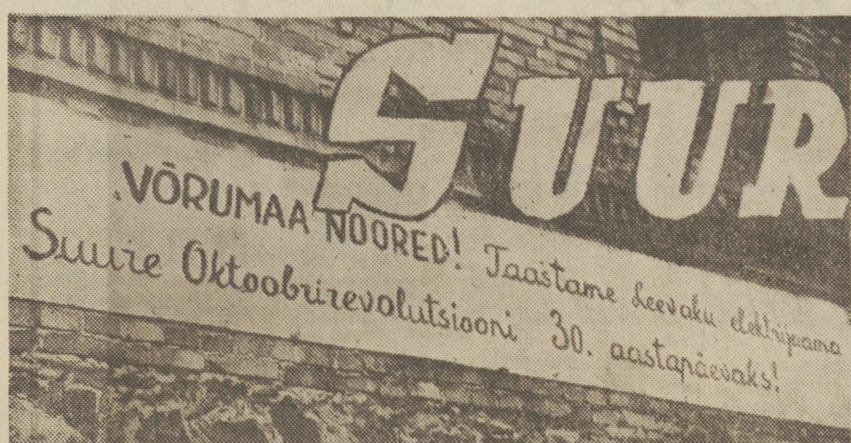
Eesti NSV Ministrite Nõukogus

Täiendavatest soodustustest kohalike maksude alal 1948. aastal

Eesti NSV Ministrite Nõukogu pikendas Eesti NSV Ministrite Nõukogu 1947. a. 3. veebruari määruse „Täiendavatest soodustustest kohalike maksude alal Eesti NSV-s 1947. a.“ kehtivust 1948. aastaks. (ETA)

Sajad noored ehitajad on kogunenud hüdroelektrijaama avamitingule. Noorte poole pöördub kõnega EK(b)P Võrumaa komitee sekretär sm. Tonissoo

KUIDAS SÜTTISID LEEVAKU TULED...

TÖÖTUS

Siis, kui esimesed noortesalgad juulikuul algupäevil tulid Leevakule tööle, kinnitati kõrgele, tules ja hävitusest säilinud müüri loomungikangas, millele oli maalitud suurte tähtedega: „Võrumaa noored! Taastame Leevaku elektrijaama Suure Oktoobrirevolutsiooni 30. aastapäevaks!“ Sellele fliksutsele jäid peatuma kõigi noorte silmad, igatihe südamest kerkis see, noorusjõust kantud töötus: „Teeme seda! Oktoobrirevolutsiooni 30. aastapäeval säravad Leevaku ümbruses elektrituled!“

Ja kui noortel ehitajatel tuli võidelda suurte raskustega, kui mõnel päeval nende töö polnud loodetud tulemusi, kui vahel kommunistlikud noored tammidel, sillal ja müüritel kippusid väsimis — ikka jäid nende silmad püsima müüri kinnitatud loomungikangale. Ja see andis uut hoogu ning jõudu...

„Meie ei murra antud sõna! Meie noorusjõud suudab võita suurimaidki raskusi!“ lausuvad noored endamisi, ja töö jätkus hooga.

Sama loomung oli veel 5. novembril, Leevaku hüdroelektrijaama avamis-päeval endisel kohal. Ja kõik, kes vaatlesid vanikuisse ja punaseisse kangasse uppuvat valget elektrijaama, mahoonet, nägid ka vastas asetseval müüri viimas, tuules ja päikeses pleekinud loomungit, mille kiri veel selgesti loetavana tuletas meelde Võrumaa noorte töötust suvisel juulipäevil. Noored täitsid antud töötuse, nende käte jõul olid kerkinud valged müürid, ehitatud võimas silid üle Vöhandu, seatud korda turbiinid... Elektrijaam oli valmis tööleasumiseks...

SUUR PIDUPÄEV

Kuuskedega palistatud puhtale õuele koguneb üha rohkem ja rohkem küllalisi. Need on peamiselt Rāpina inimesed, kelle kodudeni viib elektrijaamast valendav postide rida ja kelle majapidamistes juba täna lööb särava ere elektrituli. Siia saabub vanu tööst pisut külmuvajunud hallpääd, keskealsid, tugevald töömehi ja noori, kes peagu kõik on elektrijaama ehitamisel kaasa löönud. Ent, teistestki valdavad tulla pidulikud ilad. Üksteise järel vuravad veoautod Veriora, Mooste, Põlva ning teiste valdade rahvaga pikki teed elektrijaamani. Ja varsti on õu inimestest tulvil. Võrumaa noorte pidupäevale saabuvate noorte hulgas on ehitustöödest osa võtnud Valgamaa kommunistlike noorte delegatsioon, pioneerideorganisatsioonide esindajad oma punaste lippudega.

Piduliku miitingu avamiseks astub kõneleja EK(b)P Võrumaa komitee sekretär sm. A. Tõnissoo, kes teatab, et noorte suure töövõidu tähistamiseks on omistatud Leevaku hüdroelektrijaamale Üleilidulise Leninliku Kommunistliku Noorsooühingu austav nimetus. Seejärel kõlavad Nõukogude Lõidu hümnid pidulikul helid...

EK(b)P Võrumaa komitee sekretär sm. A. Tõnissoo lõikab elektrijaamas jäbi turbiiniregulaatorit siduva punase lindi ja keerab ratas. Turbiin hakkab keerlema, esiteks pikkamisi, siis üha kiiremini. Insener Hanson jäigib turbiini tiirlemist... Juba tiirlevad võimsad rattad, laksuvad riimad ja asub tööle generaator. Mõõtekastil näitab voltmeter 330 ja ampermeeter 44. Elektrijaamas süttivad tuled... Jaama välisseintel lööb hooguama loendamatu hulk eredaid lampe... Süttivad tuled elektrijaama staabis, Leevaku 7-klassilises koolis, meiereis, talutaredes Saare- ja Laanekülades... Leevaku elektrijaam töötab, andes voolu üle 200 valgustus-punktile.

Soojade tervitussõnadega pöördub pidulikuks miitingust osavõtjate, Leevaku ühistööangarite poole ELKNÜ Keskkomitee sekretär sm. Arnold Meri, kes, meenutades vennasvabariiki, kide kommunistlike noorte sangarlikku võitlust ja tööd, näitab, et Võrumaa noored on lisanud neile vääriole omapoole panuse.

Järgnevad sõnavõtted ja tervitused... Noorte ehitajate poole pöörduvad Põllumajanduslike ühistute Kesklidu esindaja sm. B. Spungen, luuletaja J. Schmuul, ELKNÜ Valgamaa komitee sekretär sm. V. Sumberg jt. Hüdroelektrijaama noortest ehitajatest võtavad sõna kommunistlik noor Viktor Kaarna jt.

Tormilise aplausiga võetakse vastu EK(b)P Keskkomitee sekretäri sm. N. Karotamme tervitustelegrammi ettelugemine.

Seejärel antakse 34 noorele eesrindlikule noorele üle ELKNÜ Keskkomi-

MOÖDUNUD PINGUTUSI MEENUTADES

Viktor Kaarna, Elmar Loooris, Paul Lummo, Ole Uibo, Paul Külvi, Edgar Parind ja paljud teised — kõigi nende pingutused aitasid rajada müüre, ehitada silde, püstitada madalpingelineid poste ja sooritada teisi olulisi töid.

Võrumaa noored on aidanud tõhusalt kaasa rajatava elektrijaama õigeaegseks valmimiseks. Parimaiks valdadeks osutuvad Rāpina, Veriora ja Mooste. Nendes valdades sārāb edaspidi Leevaku jõuajamast tulnud elektrivalgustus ja nii on arusaadav, et sealsed noored ruttasid esimestena Leevaku töötandril...

Lahedani, Järvesuuni, Antslani ja Mäeni ei ulatu Leevaku elekter, kuid sellest hoolimata olid loetletud valdade noored tööl esimeste hulgas.

Augustikuus ruttasid Leevakule ka naabermaakonna, Valgamaa noored, kes ühe viispäevaku jooksul andsid ligi 900 töötundi...

Pingelises ja hoogsas ehitustöös kasvasid noored ka poliitiliselt. Pole vähe neid Võrumaa noori, kes tööküllastel Leevaku viispäevakutel avaldasid soovi astuda kommunistlikku noorsooühingusse. Viimasel kull on kommunistlike noorte arv Võrumaal Leevaku töötanud noorte arvel suurenenud ligi kuuekümne võrra. Nii veel 4. nov. toimunud ELKNÜ Leevaku hüdroelektrijaama algorganisatsioon koosolekul vastu viis noort ULKNÜ ridadesse, kes olid juba nädalaid olnud vabatahtlikult ehitustöödel ja kes täitsid Leevaku pidupäeva kaasa elada kommunistlike noortena...

„Töötades kõrvuti kommunistlike noortega, nähes nende visa tahted, anda kodumaa heaks kogu noorusjõud ning märgates, kuidas isenda käedki hakkavad ühises töös karmemini ja osavamalt liikuma, tärkab igas nõukogude noores soov kuuluda kommunistlike noorte ridadesse, anda kogu oma töö ja oskused kodumaa hüvanguks,“ ütles sm. Herman Kuus, kii teda 4. novembril võeti vastu ULKNÜ ridadesse.

Leevaku taastamine näitas, et meie noored suudavad ühiselt võita kõik raskused ja muuta oma kodumaa võimsamaks ja kaunimaks kui kunagi varem...

HOMSE NIMEL

„See, mida me täna Leevakul näeme, on ainult töö algus! Juba on valminud uued töökavad ja endiselt püsime väsimatult töötandril. Iga saavutatud võit kohustab uuele tööle,“ kõneleb Leevaku puutööliste brigadiiri ja kommunistlike noorte algorganisatsiooni sekretär sm. Viktor Kaarna. Ta annab põgusa ülevaate sellest, mida hakatakse tegema nüüd, millal talutaredes on süttinud esimesed tuled. Ja see pole sugugi väike töö, mis ees ootab...

Juba lähemal päevil alatakse kahe kõrgepingelini ehitamist. Üks neist kulgeb Rāpina suunas ning viib valgust seitse kilomeetri kaugusele Rāpina valla Linte ja Alaküla talunikele. Teine suundub Moostesse. Hiljemalt detsembril lõpuks on mõlemad töökorras. „Meil on ees kohalike tööraha saadikute nõukogude valimised ja valimiste auks töötame endise visadusega ning hoolega, et ikka rohkem oleks neid majapidamisi, kus sārāks elektrivalgustus,“ lubab sm. Kaarna.

Lõplikult valmib elektrijaam Eesti NSV 8. aastapäevaks, 21. juuliks 1948. aastal. Siis on valmis tööliste elamu ja kõrgepingeliinid on välja ehitatud. Kohalik ELKNÜ algorganisatsioon võtab endale suure ja laiapirillise ülesande: hoolitseda, et iga töö teostataks määratud tähtajaks.

„Et Leevaku saaks kiiremini lõplikult valmis, et asuksid tööle jahu- ja villaveskid ning et meie majade akendest kiirgaks kaugele ere valgus, vajame endale abiks sadade noorte töökäsi. Kõik need, kes tahavad, et meie kodumaa majandus- ja kultuuri areneks üha tõusvas tempos, on edaspidist töödelt teretunud!“ lõpetab sm. Kaarna.

Seda kutsut kuulevad meelsasti kõik Võrumaa noored. Pärast pidupäevade möödumist rutatakse uuesti Leevakule tööd jätkama. Seda tehakse ilusama ja parema tuleviku nimel...

L. ANNIK

KOHUSTUS ON TÄIDETUD

Seal, kuhu saabus valgus

Kitsuke tuba ja veel kitsam köök ning maja ümber vakamaa võrra viletsat ääremaad — taoline oli Ella ja Nordoni Viro lapsepõlv.

Väikesevõitu akendest pääses valgus ainult heledal suvepäevil tuppa. Sügisel ning südalvel aga muutus väikeses majas juba varakult hämaraks, kiskudes lastel käest huvitava mulnas. Juturaamatu või peletas nad mängult minema. Siis jäid mõlemad läbi akna Leevaku suunas vaatama. Veskiomaniku majas sārāsid elektrituled, kumades kaugele üle põldude ja heinamaade.

„Jaa, kas meie ei saa endile sellist valgust nagu Leevakul?“ päris väike Nordoni korra, kui videvik oli jälle üle popstare laotunud ja lapsed jõude sängiserval istusid.

„Ega vist ei saa...“ vastas isa pikkamisi.

„Aga mispärast?“ kü-

si põlvpeikune poiss.

„Ei jõua sisse seada, kalliks läheb!“ lausub isa.

„Kuidas veskirahvas jõuab?“ nõudis poeg edasi.

„Nemad on rikkad...“ seletas isa ja kui poeg veel edasi pärida tahtis, lausub ta tühinevõitu. „Ah, mis sa nii palju nõuad! Kasva enne suureks, küllap sa siis isegi mõistad, miks veskiomanikul on elekter, mitu tuba täis jõukust, kuid meil ainult pimedus ja kitsas tarenurk...“

Aastatega sirgusid lapsed pikemaks ning peagi tuli neil tallata kooliteed. Rohkem kui varem tundsid nad puudust eredast valgusest, mis oleks ulatunud igasse toanurka ja mille paistel oleks olnud hea õppida, noaga

meisterdada või muidu toimetada. Ent popslastel oli kasutada ainult suitsev tahmalamp, mis võttis silmad hellaks ja pea valutama ning suutis valgustada vaevalt sammu kaugusele.

Korra läks Jaan Viro Leevaku veskiomaniku juurde elektri pärast kõnelema. Tema majahütti oli Leevakul vaeu pool kilomeetrit kaugel, kas ei saaks sinna kuidagi elektrivalgustust.

Veskiomanik kuulas popsi juttu rahulikult ja lausub siis leebenaerutusega, nagu lapsele, kes tahab võimatu:

„Aga, armas inimene, kas sa mõtled ka, kui kalliks see läheb? Kes seab liinipostid, veab traadid, korraldab muldu sisseseade? Ei jätasee mõte kohe maha! Ja mis petrooleumilambiga viga? Käib sinu sugusele seegi küllalt...“

Endiselt jäi popsimaja valgustusele.

Sõjapäevil hävitasid taganevad sakslased sabarakud Leevaku veski ja elektrijaama. Jäid järele vaid varemed, vinguhõõguvad tukid ja sillarusud. Suviti löi elektrijaama asemel lokkama lihav ümbrõh, ja vahel tundus, nagu unustataks sootuks Leevaku veski asukoht ja Vöhandu veeretaks oma vooges kasutamatu Peipsi poole.

Möödunud suvel aga jooksis suust suhu sõnum: „Leevaku ehitatakse uuesti üles! Leevaku hakkab valgust andma sadadele taludele...“

Esimeste Leevakule töötajate hulgas olid ka Ella ja Nordoni Viro. Nad aitasid koristada risu, parvetasid palke pikki Vöhandu Leevakule, puhastasid telliseid, olid abiks sae, kaatri juures ja löid mujalegi käed külge. Kommunistlike noortena töötasid nad väsimatult päevast päeva.

Leevakule ruttas nende väike vend Lembitki ja tema lapsejõust lisandus mõni puhastatud tellis üha kõrgemaks kasvavasse vira...

Kui tööjärg jõudis turbiinide basseini, vajati abiks mõnda osavate kättega meistri-meest. Kust sellist kohe võtta? „Aga vana Viro Jaan!“ tuli kõigile meelde. „Tema ju noorespõlves küllalt igasugu masinate juures töötanud...“ Ja nii tuli Jaan Virogi elektrijaama tööle. Nüüd oli ta juba keskmise krundi omanik. „Mul küll praegu laudaehitamine käsil, aga elektrijaamale lähen ikka abiks!“

„Ei tea, mida mina siin üksi teen,“ sõnas pereema, Emilie Viro. „Lukustan ukse ja ruttan ka Leevakule!“ Ja nii oligi kogu Virode pere elektrijaama taastamas. Isa töötas turbiini monterimisel, ema aitas õuele liiva vedada, kuma lapsed olid müüride rajamisel ametis...

Ja kui Leevaku elektrijaama avamis-päeval löid sārāma sārāsid elektrituled, süttis elektrivalgustus ka Virode väikeses majas. Nii toas kui ka kõõgis andis valgustust tugevajuuline hõõglamp, laotades pehmet sārā igasse toanurka.

„Kui ilus on see uus valgus!“ lausub pere-konna noorim võsu Lembit, kes õpib Leevaku 7-klassilises koolis. „Selle valguse paistel edeneb kõik paremini, nii töö kui ka õppimine!“

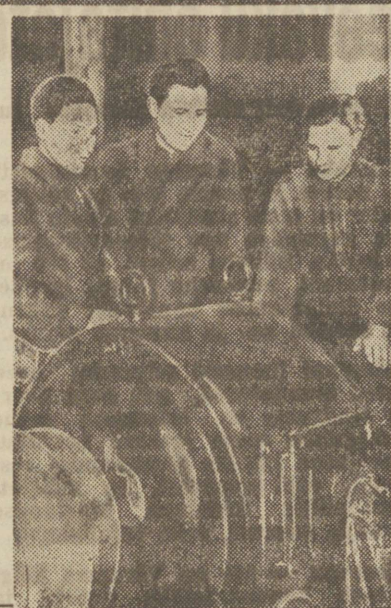
„Peabki edenema!“ sõnab Ella Viro, kes hoolsa töö eest elektrijaama taastamistöödel on autasustatud ELKNÜ Keskkomitee aukirjaga. „Tuleb see valgus ju meie oma kättega ehitatud elektrijaamast.“

Väike Lembit on oma raamatutega lauaääres. Pisut kaugemal asub ema õmblustööga ja otse seinā ääres nookitseb isa noa ja vasara abil. Valgust jätkub kõigile...

L. URBANIK

Viktor Kaarna, Paul Haavaoks ja Nikolai Järvekuul olid väljapaistvamaid noori ehitajaid Leevakul. Nende ja tuhandete teiste noorte ühise töö tulemusena helendab nüüd vanikutega ja loomungitega kaunistatud elektrijaam tuledesārāras

Rimmu talurahva unistus sai teoks

Kodanliku võimu aastail oli Rimmu vallas tähtsaimaks meheks arihai ja hallparun Jüri Kirikal. Kehvikute ja rendimeeste otsese ekspluateerimise kõrval otsis tähtmatu hallparun üha uusi kurnamisvõtteid. Soodsa võimaluse selleks pakkus Rimmu jõealset vesiveski, mis pärast mõningaid mahhinatsioonide saigi Jüri Kirikali omanduseks. Veerohke jõe voolude oma võimsusesse saamisega arenes Kirikalile hea võimalus kogu ümbruskonna talurahva enda mõju alla kiskumiseks.

Ümbruskonnas leidis palju inimesi, kes soovitasid kasutada jõe võimsust talude elektrifitseerimiseks. Ent Kirikal ei huvitunud hüdroelektrijaama ehitamisest. Veski töö sisse küllalt suuri kasusid. Hallparunit see loomulikult ei häirinud, et kümnete aastate kaupa seisid enamus Rimmu jõe võimsusest kasutamata. Inimesi aga, kes heameelega oleks andnud oma jõu, et valgustada ümbruskonda elektriga, hoidis ikkes kapitalistlik režiim ja nii ei saadud kaugemale sõnadest ja kavatsustest.

Võimaluse puudumine oma kavatsuste teostamiseks, ei tähendanud aga seda, et Rimmu töötav talurahvas oleks oma unistustest loobunud. Pärast okupantide minemakihutamist alanud hoogsas nõukoguliku üles ehitustöö ühe tähtsaima üritusena otsustasid rimmulased veskihoones käiku lasta hüdroelektrijaama, anda ümbruskonnale elektrivõrgi.

Esimestena asusid mõtet teostama kommunistlikud noored. Ühel 1947. aasta kesksuvisel õhtupoolikul hakkasid nad koostama ehitustööde konkreetset kava. Kohaliku kooperatiivi noor juhataja Martin Teesalu, kommunistlike noorte vallakomitee sekretär Aleksi Vassiljevski, põllumajandusühistu noor traktorist Einar Tobl, Nõukogude Armeest demobiliseeritud kommunistlik noor Martin Raal, väikekohapidaja Elmar Rand ja paljud teised olid nendeks, kes initsiaatoreina asusid kavatsitava hüdroelektrijaama ehitajate etteotsa.

Arutlenu läbi kõik ehitamiseks olemasolevad võimalused, otsustasid kommunistlikud noored pöörduda fliksutsega kohaliku põllumajandusühistu, tarbijatekooperatiivi liikmete ja kõigi ümbruskonna talupidajate poole algatatud mõtte teostamiseks.

Noorte fliksutse leidis kõikjal sooja poolehoidu. Noorusliku energiaga algatatud üritus sai südameasjaks kooperatiivile, kelle valdusesse nüüd kuulus Rimmu veski, põllumajandusühistule, kes võttis endale ülesandeks madalpingeliinide ehitamise kümnele eesrindlikele talupidajale. Vajalike ehitusmaterjalide ja elektrijaama sisseseade saamiseks paluti abi trustilt „Maaelekter“.

Noored olid esimesed, kes Martin Raali juhtimisel alustasid ve juurde voolukanali puhastamist. Esimestena võtsid noored ehitajad ka saed ja kir-

ved ning siirdusid metsa postide fliksutamisele madalpingeliinide tarvis. See oli ühel septembrikuu pühapäeval. Kogu päeva vingusid saad tublide noorte kättes ja õhtuks oli üles töötatud mitukümmend posti. Värskeid koorituna valendaid nad metsaalust, olles tunnistajaks kommunistlike noorte Taktaja, Toalmanni, Vassiljevski, Puiste ja teiste tublide tööle.

Järgmisel pühapäeval ei olnud noored enam ükski. Nendega liitus juba 25 ümbruskonna talupidajat, keda juhtis endine Saksamõisa tööline, praegune Rimmu põllumajandusühistu esimene Jüri Kuldmeis.

Ka sellel pühapäevalk tõendasid kommunistlikud noored, et nad tahavad sammuda ehitajate esiridades. Parimaks tööliks oli sellel päeval põllumajandusühistu noor masinist Einar Tobl, kes saagi käsitses niisama hästi kui traktorirooli. Tütarlastest töötas eriti tublilt kommunistlik noor Vilma Puiste.

Töövõimustus haaras üha lafemaid hulki. Kohaliku naiskomsjoni juhtimisel tulid tööle ka ümbruskonna talunaised. Tuli palju naid talupidajaid, kes varem kahtlesid algatatud ürituse tegelikkuses. Noorte töövõimustus oli jõuks, mis sundis ka neid andma oma abi ühise ürituse heaks kordaminekuna.

Leevaku noorte töösangarite eeskujul püstitasid ka Rimmu noored ehitajad üles loomungi. Lõpetame hüdroelektrijaama ehitustööd Suure Oktoobrirevolutsiooni 30. aastapäevaks!“

Koostatud kava kohaselt pidi valgust saama peale kohaliku meierei, kooperatiivkaupluse ja teiste fliksutatavate hoonete veel 90 talumajapidamist. Tuli ehitada kolm liini Saksamõisa külan, Ülejõe-Naistevalle ja Sarmaste küllasse. Viimase liini ehitamine pidi andma elektrivalgustust ka Arraku koolimajale.

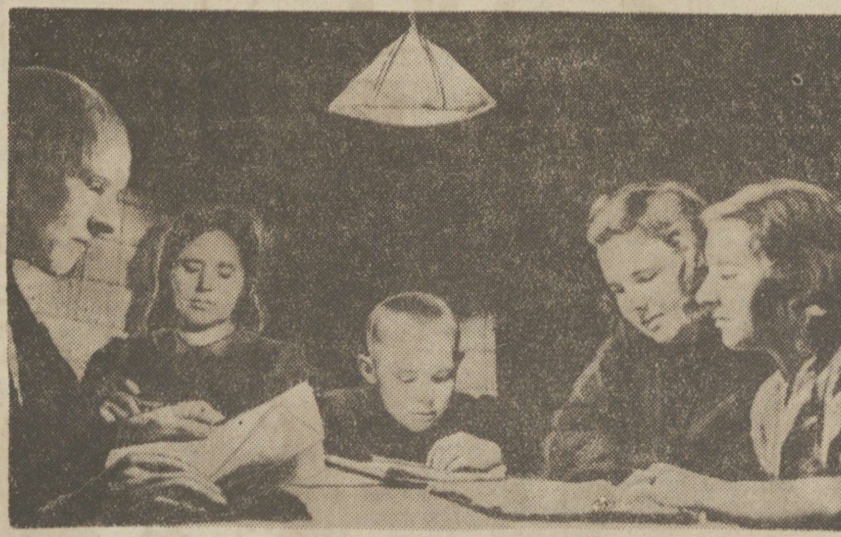
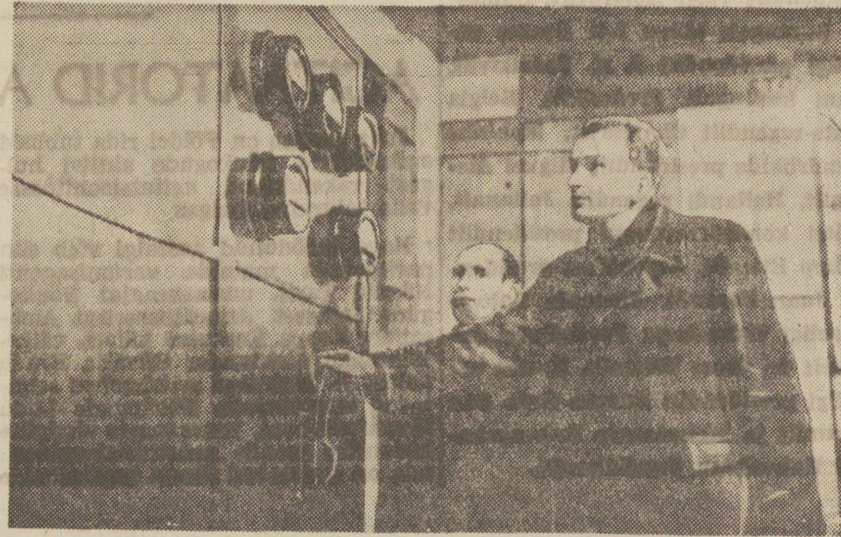
Iga päevaga kasvas Rimmu noorte tööhoog. Noortele omase energiaga ületati kõik ettetulnud raskused, mis tihti esinesid mitmete asutuste ja ettevõtete bürokraatliku üritusse suhtumise tagajärjel. Oktoobrikuu hakkas jõudma lõpule, suur osa madalpingeliinidest ol juba püstitatud, kuid veel polnud trust „Maaelekter“ saatnud kohale lubatud dünamot ega spetsialistide brigadi.

Noored tuletasid „Maaelektrile“ meelde neile antud lubadust ning pärast korduvald nõudmisi saabus kohale 25-kilovalitse võimsusega dünamo. 4-liikmeline brigad tegi insener Ilo juhtimisel vajalikud monterimistööd, teostades ühtlasi dünamo proovimist. Esimene valgus Rimmu hüdroelektrijaamalt löi 2. novembril heledalt sārāma veskihoonesse asetatud lampides. See oli saavutatud töövõidu esimeseks tähtsaks.

Madalpingeliinide ehitamisel tuli puudus juhtimist, ent siingi aitas nooruslik omaalgatus. Kasutati ära vanadelt kasutamata seisnud liinidelt mahavõetud traati. Mõni päev enne Suure Oktoobrirevolutsiooni 30. aastapäeva, 4. novembril süttisid elektrituled meiereis, tarbijatekooperatiivi ja valla täitevkomitee hoones. Hübne valgus hakkas pikki sügisõhtuid lühendada ka mitmeis lähemalasetses taludes.

Nõukogude võim on loonud ka Rimmu uue elu, mille sümboliseks tähtsaks on hele elektrivalgus, mis nõukogude rahva suurel pidupäeval süttis Rimmu talutaredes.

U. KASK

EK(b)P Võrumaa komitee sekretär sm. A. Tõnissoo lülitab käiku Leevaku hüdroelektrijaama dünamo... ja hetk hiljem sārāb juba hele elektrivalgus ka Jaan Viro talutares

A. Vare foto